

SELSKAPSKONTROLL

MIDTRE NAMDAL AVFALLSSELSKAP

PROSJEKTPLAN

Fosnes kommune

November 2018

SK1013

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

Problemstilling	<ul style="list-style-type: none"> • Utøver kommunen eierskapet i MNA i tråd med kommunestyrets vedtak og etablerte normer for god eierstyring? • Er praksis for beregning av renovasjonsgebyret i MNA i tråd med selvkostprinsippet? • Er rutinene for innkreving av renovasjonsgebyr i tråd med regelverket? • Er redusert gebyr/fritak for renovasjon gitt i tråd med regelverket? • Hvordan jobber MNA med utvikling og tilnærming til framtidige krav på renovasjonsområdet?
Kilder til kriterier	<ul style="list-style-type: none"> • Lov og forskrift • Forarbeider • Rettsavgjørelse • Veiledere • Tolkningsuttalelser
Metode	Dokumentgjennomgang, intervjuer med eierrepresentanter, ledelsen i MNA og eventuelt andre
Tidsplan	<ul style="list-style-type: none"> • Endelig timeforbruk vil være avhenge av hvor mange kommuner som ønsker å delta i samme prosjekt. Det og at vi kommer tilbake til det • Til sekretær 20. august 2019
Prosjektteam	<ul style="list-style-type: none"> • Oppdragsansvarlig revisor, Johannes Olav Nestvold, epost: johannes.nestvold@revisjonmidtnorge.no • Prosjektmedarbeider, Margrete Hembre Haugum, epost: margrete.haugum@revisjonmidtnorge.no <p>Styringsgruppe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Forvaltningsrevisor, Sunniva Tusvik Sæter, epost: sunniva.saeter@revisjonmidtnorge.no ○ Forvaltningsrevisor, Arve Gausen, epost: arve.gausen@revisjonmidtnorge.no

	Eventuelt ekstern bistand Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet, jf. egenerklæringskjema.
Kontaktperson i Fosnes kommune	Rådmann i Fosnes kommune eller den som rådmannen delegerer

2 MANDAT

I dette kapitlet vil bestillingen bli utdypet og bakgrunnsinformasjon for prosjektet gjennomgått.

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Fosnes kommune vedtok i sitt møte den 22.04.16 sak 015/16, plan for selskapskontroll 2016-2019. Det ble bestemt at de aktuelle selskapene for revisjon var *Midtre Namdal Avfallsselskap IKS (MNA)* og *Salsnes Industribygg AS*, disse vedtatt i uprioritert rekkefølge.

Ettersom MNA er et interkommunalt selskap eid av 13 eierkommuner¹ vil det også for øvrige eierkommuner være aktuelt å slutte seg til en selskapskontroll i MNA. Det utarbeides derfor én felles prosjektplan som er ment likelydende for alle eierkommunene, med mulighet for individuelle tilpasninger for forvaltningsdelen, ved behov. Gjennomføring av selskapskontroll vil komme som fratrekk i timer til forvaltningsrevisjon. Sekretariatet (KonSek Trøndelag IKS) sørger for at øvrige eierkommuner får muligheten til å slutte seg til prosjektet.

En tilsvarende eierskapskontroll med forvaltningsrevisjon er gjennomført i 9 eierkommuner av Innherred renovasjon i 2018.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

Kommuneloven § 77, 5. ledd sier at kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper. Innholdsmessig deles selskapskontroll i to komponenter – eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. **Eierskapskontroll** er den obligatoriske delen av selskapskontroll. Den omfatter kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser, herunder kontroll av om den som utøver eierinteressene gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger. **Forvaltningsrevisjon** er den frivillige delen av en selskapskontroll, og her kan problemstillinger knyttet til selskapets drift undersøkes.

Alle kostnadene ved innsamling av husholdningsavfall skal dekkes ved renovasjonsgebyr. Renovasjonsgebyret betales av eierne av eiendommene som omfattes av innsamling av husholdningsavfall. Gebyret skal fastsettes på grunnlagt av *selvkostprinsippet*, ved at det ikke

---

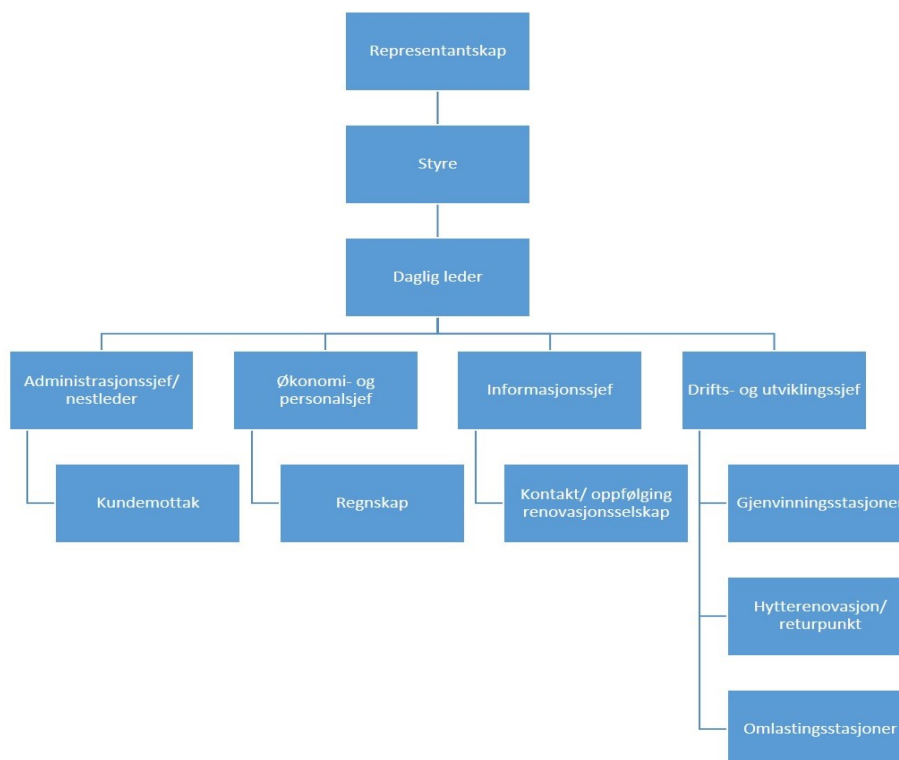
¹ Namsos, Nærøy, Vikna, Overhalla, Grong, Bindal, Namdalseid, Høylandet, Flatanger, Osen, Roan, Fosnes, Leka, url: <https://mna.no/om-mna/>

kreves inn mer fra husholdningene enn den samlede kostnaden forbundet med innsamling og behandling av avfallet².

Tidligere innspill fra kontrollutvalgene i forbindelse med vedtakelse av plan for selskapskontroll tilsier at det kan være interessant å se på størrelsen på avfallsgebyret, selvkostprinsippet og selskapets utførelse av arbeidet.

2.3 Organisering av Midtre Namdal Avfallsselskap

MNA er som tidligere nevnt et interkommunalt selskap som eies av 13 kommuner. Selskapet er underlagt lov om interkommunale selskaper. MNA utfører renovasjon i eierkommunene og behandler avfall fra husstander og bedrifter og har kontorsted i Barlia kompetansesenter i Overhalla kommune. Selskapet har 44 årsverk og en årlig omsetning på om lag 120 millioner kroner og har en målsetting om å være blant de ledende bedriftene innenfor avfallsbransjen³.

Figur 1. Organisasjonskart Midtre Namdal Avfallsselskap

² Forurensningsloven § 34

³ Midtre Namdal Avfallsselskap sin hjemmeside, url: <https://mna.no/om-mna/>

3 PROSJEKTDESIGN

I kapittel 3 vil revisor avgrense prosjektet og gå nærmere inn på problemstillingene i prosjektet. Revisjonskriteriene vil bli gjennomgått og metode for innsamling av data vil bli beskrevet.

3.1 Avgrensing

Selskapskontrollen omfatter ikke datterselskapet Retura NT AS, som håndterer avfall og avfallstyper som faller utenom kommunens plikter i henhold til lov og forskrift. Dette gjelder hovedsakelig næringsavfall. Selskapskontrollen omfatter heller ikke andre selskap⁴ som MNA er deleier i.

Selskapets valgte revisor (PWC) bekrefter årlig at selvkostberegningene (fordeling av kostnader mellom monopolisert og markedsmessig virksomhet) er i samsvar med gitte føringer. Vi vil derfor ikke foreta egne undersøkelser når det gjelder den regnskapsmessige siden ved beregningene, men fokusere på hvorvidt MNAs forståelse og praktisering av selvkostprinsippet er i tråd med nasjonale føringer.

Loven skiller ikke mellom husholdninger og hytter, derfor vil begge typene abonnement bli inkludert i forvaltningsrevisjonen.

3.2 Problemstillinger

Eierskapskontroll

- Utøver kommunene eierskapet i MNA i tråd med kommunestyrets vedtak og etablerte normer for god eierstyring?
  - Eiernes styringsdokumenter
  - Eierrepresentasjon
  - Representantskapet
  - Kompetansekrav til styrende organer
  - Eiermøte og dialog med selskapet

---

⁴ Eksempelvis ReTrans Midt AS som foretar innsamling og transport fra husstander. Selskapet eier av tre avfallsselskaper i Trøndelag med 1/3 eierskap hver. Eierselskapene er MNA, Innherred renovasjon og Hamos forvaltning.

Forvaltningsrevisjon

- Er praksis for beregning av renovasjonsgebyret i MNA i tråd med selvkostprinsippet?
- Er rutinene for innkreving av renovasjonsgebyr i tråd med regelverket?
- Er redusert gebyr/fritak for renovasjon gitt i tråd med regelverket?

Beskrivende del

- Hvordan jobber MNA med utvikling og tilnærming til framtidige krav på renovasjonsområdet?

3.3 Overordna kriterier (kilder)

I eierskapskontrollen vil revisor vurdere kommunenes praksis på bakgrunn av kommunestyrevedtak, selskapsavtalen, samt anbefalinger om god eierstyring fra KS.

I en forvaltningsrevisjon skal det etableres revisjonskriterier med utgangspunkt i problemstillingen. Revisjonskriterier er de krav, normer og/eller standarder som kommunenes praksis skal vurderes opp mot. Revisjonskriteriene skal være begrunnet i, og utledet fra, autoritative kilder innenfor det reviderte området. I dette prosjektet vil revisjonskriterier hentes fra blant annet:

Lov og forskrift

- Forurensningsloven §§ 26 og 34
- Avfallsforskriften, kapittel 15
- Forurensningsforskriften § 16-1
- Midtre Namdal Avfallsselskap sin renovasjonsforskrift fra 2004⁵

Forarbeider

- NOU 2002:19 Avfallsforebygging
- Ot.prp. nr. 87 (2001-2002)
- Ot.prp. nr. 66 (1992-1993)
- Ot.prp. nr. 11 (1979-1980)

---

⁵ MNA sin renovasjonsforskrift, 2004 <http://mna.no/wp-content/uploads/2014/11/Renovasjonsforskrift-MNA-kommune-endring-2014-mot-endring-2004.pdf>

Rettsavgjørelser

- Gulating lagmannsrett (LG-2009-114892)

Veiledere

- Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder *H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester*, 2014
- Kommunal regnskapsstandard nr. 6 – (KRS) Noter og årsberetning, 2018.
- Miljødirektoratets veileder *Beregning av kommunale avfallsgebyr*, 2014

Tolkningsuttalelser

- Klima- og forurensningsdirektoratet
- Miljødepartementet
- Miljødirektoratet
- Statens forurensningstilsyn

3.4 Metoder for innsamling av data

Prosjektet vil gjennomføres i henhold til RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon, og veileder for gjennomføring av selskapskontroll utarbeidet av NKRF så langt den passer.

I og med at Midtre Namdal Avfallsselskap er 100 % offentlig eid kan kontrollutvalget og revisor kreve alle de opplysninger som er nødvendige for å gjennomføre selskapskontrollen. Det gjelder fra både styrende organer, daglig leder og selskapets valgte revisor.

Vi vil innhente data gjennom dokumentanalyse, intervju og eventuelt epostintervju. Følgende aktører kan være aktuelle å intervju:

- Selskapet v/daglig leder, økonomidirektør m.fl.
- Selskapet v/styreleder
- Kommunenes eierrepresentanter (representantskapet)
- Kommunene v/ kjøper av renovasjonstjenestene
- Selskapets valgte revisor PWC
- Eventuelt andre

Data innhentet gjennom intervju vil bli verifisert, og hele rapporten med datagrunnlag og vurderinger vil bli sendt på høring til både eierne og selskapet. Der det er aktuelt, og mulig,

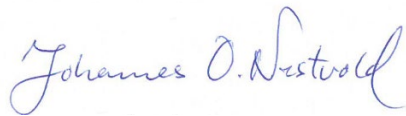

vil revisor ta inn sammenlikninger med andre renovasjonsselskap, f.eks. Innherred Renovasjon (IR) og HAMOS Forvaltning IKS. Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført selskapskontroll i IR i 2018 og Revisjon Midt-Norge IKS har gjennomført selskapskontroll i HAMOS i 2016.

4 VURDERING AV KVALIFIKASJONER OG UAVHENGIGHET

Revisor har vurdert gjennomføringen av forvaltningsrevisjonen, og bekrefter at den vil bli gjennomført med nødvendige faglige kvalifikasjoner og uavhengighet (RSK 001, 7-9).

Steinkjer/ 01.11.16

Magrete H. Haugum /s/

Oppdragsansvarlig revisor

Prosjektmedarbeider

Postadresse: Postboks 2565, 7735 STEINKJER

Hovedkontor: Fylkets Hus, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no